

ZAJEDNICA SAVEZA OSOBA S INVALIDITETOM HRVATSKE - SOIH

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2011. GODINU

Zagreb, 2012.

UJEDINJENI NARODI,
Opća skupština

Konvencija o pravima osoba s invaliditetom

Fakultativni protokol uz Konvenciju

Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske
za osobe s invaliditetom
Ministarstvo obitelji, branitelja i
međugeneracijske solidarnosti

Zagreb, 2006.

VUJECE EUROPE, ODBOR MINISTARA

Preporuka REC (2006) s Odbora ministara država
članicama vezana uz

Akojski plan Vijeća Europe za
promicanje prava i potpunog
sudjelovanja u društvu osoba s
invaliditetom: poboljšanje kvalitete
života osoba s invaliditetom u
Europi 2006. - 2015.

Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom
Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

Zagreb, 2006.

Vlada Republike Hrvatske
Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom
Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

Nacionalna strategija izjednačavanja
mogućnosti za osobe s invaliditetom
od 2007. do 2015. godine

Zagreb, 2007.

O SOIH-u

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH je jedinstvena, dragovoljna, socijalna, humanitarna, nestranačka, neprofitna, krovna udruga Saveza udruga osoba s invaliditetom po vrstama invaliditeta i roditelja ili skrbnika osoba s invaliditetom koje se ne mogu same zastupati, a djeluju na području cijele Republike Hrvatske (Statut, čl. 1.). SOIH od osnutka kontinuirano djeluje i provodi mjere u cilju afirmiranja pitanja i statusa osoba s invaliditetom te pomaže i koordinira rad svojih članica, a sve u cilju poboljšanja kvalitete življenja i stvaranja uvjeta za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom.

S ciljem informiranja javnosti o objektivnim spoznajama o invaliditetu, njegovim posljedicama te o subjektivnim teškoćama osoba s invaliditetom, SOIH kontinuirano organizira kampanje, seminare, konferencije, okrugle stolove i radionice uz aktivno sudjelovanje osoba s invaliditetom. S istim ciljem ujedno kontinuirano obilježava značajne datume kao što je Međunarodni dan osoba s invaliditetom, Međunarodni i Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama, Međunarodni dan djeteta, Međunarodni dan obitelji te sudjeluje na brojnim aktivnostima i obilježavanju datuma značajnih Nacionalnim savezima. Svake godine organizira Okrugli stol „Osobe s invaliditetom u prometu - HEKUP“, „Logistički lanac mobilnosti“, aktivno sudjeluje na drugim aktivnostima u okviru Europskog tjedna mobilnosti te na KoREMI. U okviru Europskog tjedna mobilnosti Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske svake godine provodi aktivnosti kojima ukazuje na aktualne elemente logističkog lanca mobilnosti osoba s invaliditetom od trenutka ustajanja iz kreveta, za što je mnogima potreban trapez ili dizalica, pa preko transfera u kolica ili toalet i slično, te prilagođenih prostora stanovanja, javnih površina i javnih zgrada, kao i prijevoznih sredstava.

SOIH je proveo i provodi brojne projekte i programe s ciljem unaprjeđenja kvalitete življenja osoba s invaliditetom. Suradnici na projektima su predstavnici lokalnih uprava i samouprava, stručnih i znanstvenih institucija, te saveza i udruga osoba s invaliditetom diljem Hrvatske.

U međunarodnim okvirima SOIH je članica Međunarodne asocijacije osoba s invaliditetom - Disabled Peoples' International (DPI) i članica promatrač Europskog foruma osoba s invaliditetom - European Disability Forum (EDF).

SOIH čini mreža od 8 nacionalnih saveza kao punopravnih članica:

- Hrvatski savez udruga invalida rada – HSUIR
- Hrvatski savez udruga za osobe s mentalnom retardacijom – HSUMR
- Hrvatski savez gluhih i nagluhih – HSGIN
- Hrvatski savez udruga cerebralne i dječje paralize – HSUCDP
- Savez društava multiple skleroze Hrvatske – SDMSH
- Savez društava distrofičara Hrvatske – SDDH
- Savez civilnih invalida rata Hrvatske – SCIRH
- Hrvatski paraolimpijski odbor - HPO

- pridružene članice:

- Hrvatski savez udruga tjelesnih invalida – HSUTI
- Hrvatski savez udruga mladih i studenta s invaliditetom - SUMSI
- Hrvatska udruga za školovanje pasa vodiča i mobilitet
- OSVIT, udruga ustanova, drugih pravnih osoba i građana koji provode profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom

Misija

Pružanje potpore i pomoći te usmjeravanje inicijative prema svim segmentima u društvu kako bi se povećala kvaliteta življenja osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj. Koordiniranjem i dogovaranjem s članicama, usmjeravanjem i izvršavanjem poslova i zadataka od zajedničkog interesa, SOIH radi na unaprjeđenju socijalne uključenosti te promicanju punog i ravnopravnog uživanja svih ljudskih prava i očuvanju dostojanstva osoba s invaliditetom.

Vizija

Izgraditi društvo jednakih mogućnosti kako bi se osiguralo neovisno življenje svih osoba s invaliditetom te uvažavale njihove potrebe i poštivalo njihovo dostojanstvo.

Vrijednosti i principi djelovanja:

- Dostojanstvo i individualna autonomija, uključujući slobodu izbora i neovisnost osoba
- Nediskriminacija i nenasilje
- Sudjelovanje i uključenost u društvo
- Poštivanje i zaštita ljudskih prava i uvažavanje različitosti
- Jednake mogućnosti
- Pristupačnost
- Jednakost između muškaraca i žena
- Međuovisnost i nedjeljivost svih ljudskih prava
- Timski rad
- Profesionalnost i etičnost u radu
- Partnerstvo i međusektorska suradnja

UVODNA RIJEČ

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH od svog osnutka 1971. godine kontinuirano djeluje i provodi mjere u cilju afirmiranja pitanja i statusa osoba s invaliditetom te pomaže i koordinira rad svojih članica, a sve u cilju poboljšanja kvalitete življenja osoba s invaliditetom. SOIH tradicionalno svake godine organizira simpozij kao najveće okupljanje osoba s invaliditetom u regiji.

SOIH je nastavio, kao i prethodnih godina, raditi na poboljšanju kvalitete življenja osoba s invaliditetom i izjednačavanju njihovih mogućnosti s ostalim građanima RH, kroz provođenje raznih programa i projekata te djelovanjem u javnoj politici. Svojom suradnjom s članicama Saveza i drugim organizacijama civilnog društva, utjecao je na učvršćivanje mreže organizacija osoba s invaliditetom i na njihovu veću vidljivost u cjelokupnoj društvenoj zajednici.

Najznačajniji događaj u 2011. godini obilježavanje je 40. godine uspješnog rada SOIH-a te održavanje XVI. Hrvatskog simpozija osoba s invaliditetom.

SVEČANA AKADEMIJA – 40. GODINA DJELOVANJA I RADA SOIH-A

U Hotelu "The Regent Esplanade" u Smaragdnoj dvorani, 28. listopada 2011. godine, uz visoko pokroviteljstvo predsjednice Vlade RH, SOIH je svečano obilježio 40 godina uspješnog rada i djelovanja. Svečanoj akademiji su, na izuzetno zadovoljstvo SOIH-a, nazočili premijerka Jadranka Kosor, ministar obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Tomislav Ivić, Ljubica Lukačić saborska zastupnica, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Anka Slonjšak, Ante Vučić, ravnatelj Fonda, zamjenica gradonačelnika Grada Zagreba Jelena Pavičević Vukičević, župani, gradonačelnici te predsjednici Saveza i udruga osoba s invaliditetom.

Nakon pozdravljanja prisutnih povodom proslave 40 godina djelovanja SOIH-a, Predsjednik Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske dr. Zorislav Bobuš, predstavio je posljednjih 10 godina rada kao i izuzetne rezultate postignute u tom razdoblju. Posebno je istaknuo osnivanje Mreže žena s invaliditetom i pokretanje SOS telefona, osnivanje deset IT centara i Projekt osobnog asistenta.

Premijerka Jadranka Kosor čestitala je SOIH-u na 40. godina rada te se osvrnula na dosadašnju uspješnu suradnju sa SOIH-om. Istaknula je kako je Hrvatska treća zemlja u svijetu koja je potpisala Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom te kako je odnos prema osobama s invaliditetom mjerilo našeg dostojanstva. Naglasila je izuzetan ponos na pokretanje projekta osobnog asistenta kroz koji se omogućuje osobama s invaliditetom da žive slobodno i na najbolji način promiče ljudska prava. Projekt je pokrenut u suradnji s Ministarstvom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti čime se značajno doprinjelo poboljšanju kvalitete i neovisnijem življenju osoba s najtežim stupnjem invaliditeta u Hrvatskoj. Kroz projekt je do sada uloženo više od 90 milijuna kuna i trenutno obuhvaća 554 korisnika.

Predsjednik SOIH-a uručio je Zlatnu plaketu premijerki Jadranki Kosor za izuzetan doprinos ostvarivanju strateških ciljeva za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom.

Dodijeljene su Zlatne i srebrne plakete predsjednicima udruga, saveza i zaslužnim pojedincima za doprinos ostvarivanju zajedničkih ciljeva za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom te priznanja koja su dodijeljena za dosadašnju izuzetno uspješnu suradnju.

Svečano otvaranje Akademije, dr. Zorislav Bobuš, predsjednik SOIH

Sudionici Svečane akademije

“XVI. HRVATSKI SIMPOZIJ OSOBA S INVALIDITETOM”, MZSS

Od 28. do 30. listopada 2011. u Hotelu „Holiday“ održan je XVI. hrvatski simpozij osoba s invaliditetom na temu „Konvencija o pravima osoba s invaliditetom i Europska strategija za osobe s invaliditetom 2010.-2011.“. Simpoziju je prisustvovalo više od 260 sudionika, među kojima su bili i predstavnici pokreta osoba s invaliditetom iz Hrvatske, Europe i svijeta te predstavnici državnih institucija i civilnog sektora.

*Dr. Zorislav Bobuš, predsjednik Zajednice
saveza osoba s invaliditetom Hrvatske –
SOIH*

Simpozij je otvorio dr. Zorislav Bobuš, (predsjednik SOIH-a) pozdravivši sve nazočne sudionike i osvrnuvši se na Svečanu akademiju održanu povodom obilježavanja 40-te godišnjice postojanja i rada SOIH-a. Istaknute su smjernice za budućnost SOIH-a (jedinstveno tijelo vještačenja, inkluzivni dodatak, Zakon o OA, članak 11. Zagrebačke deklaracije financiranje udruga osoba s invaliditetom, Zakon o udrugama osoba s invaliditetom), kao i povijesno važnu ulogu Hrvatske kao treće zemlje potpisnice UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i četvrte zemlje u svijetu koja je ratificirala KPOSI.

*Lino Fučić, Ravnatelj Uprave za
graditeljstvo*

Lino Fučić, Ravnatelj Uprave za graditeljstvo, pozdravio je sve prisutne u ime ministra zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Branka Bačića. 2003. godine donesen je Zakon o gradnji koji uključuje pristupačnost, pri čemu je naglašeno 10 godina rada na pristupačnosti objekata u Hrvatskoj. U Zakonu je usvojena Uredba (EU o građevinskim proizvodima) pri čemu je temeljni zahtjev pristupačnost. Problem je zatečena situacija, izgrađene zgrade koje je potrebno prilagoditi. Postavljen je optimističan cilj prilagodbe građevina do 2015. godine što je vrlo teško postići. Organizirani nadzor prilagodbi jedva da postoji, te je potrebno potaknuti nadležne strukture na prilagodbu, nadzor, osiguravanje sredstava i praćenje stanja.

Anka Slonjšak, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom

Anka Slonjšak, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom, obratila se okupljenima te ih upoznala s novim zakonom o Pučkom pravobranitelju koji stupa na snagu 01. srpnja 2012. godine i s radom Ureda. Ured pravobraniteljice se uključio u predizborne aktivnosti, budući da je 16.000 osoba u Hrvatskoj oduzeta poslovna sposobnost i nemaju pravo glasa. Istaknuta je potreba pružanja svih informacija o ostvarivanju biračkih prava za osobe sa svim vrstama invaliditeta. KPOSI je istaknuta kao najvažniji dokument čija je primjena potrebna u svakodnevnom životu.

Marica Mirić, koordinatorica projekata SOIH-a

Marica Mirić, koordinatorica projekata SOIH-a, iznijela je Prikaz Izvješća RH o primjeni KPOSI. Ministarstvo obitelji, branitelja i među-generacijske solidarnosti središnje je tijelo koje se brine o provedbi Konvencije u Hrvatskoj. Prilagodba zakona i cijelog sustava za OSI je dugotrajan proces, ali se pokazalo kao dobar primjer što je Hrvatska ratificirala KPOSI. Iznesen je podatak da za predana Izvješća treba 8 godina da dođu na red te je potrebno ubrzati rad Odbora za predavanje izvješća što će se učiniti donošenjem novog zakona. Prestavljena je struktura Izvješća i sadržaj pojedinih poglavlja. Istaknuto je da predstavnici OSI tiskanjem ovog Izvješća dobivaju posebno značajne podatke, ali i polaznu osnovu za daljnje praćenje KPOSI.

Iznijela je prikaz Europske strategije za osobe s invaliditetom. Usvojila ju je Europska komisija u studenom 2010. godine, a sastoji se od 8 glavnih područja sa ključnim aktivnostima. Područja djelovanja su pristupčanost, sudjelovanje (participacija), jednakost, zapošljavanje, obrazovanje i osposobljavanje, socijalna zaštita, zdravlje i vanjska aktivnost. Navedeni su ciljevi Europskog komiteta za OSI

Pierre Gyselinck, član Predsjedništva DPI

Pierre Gyselinck, predstavnik EDF/DPI, iznio je prikaz europskih iskustava. Predstavio je Europsku karticu mobilnosti kojom se želi postići sloboda kretanja, te je kao cilj istaknuo uklanjanje prepreka i mobilnost, a ne reformu socijalnog sustava. Za uvođenje kartice ne postoje pravne prepreke, a uvođenjem bi se pojednostavila i poboljšala mobilnost osoba s invaliditetom na području EU.

U okviru Simpozija održane su dvije radionice o temama Osobni asistent – neovisno življenje i Socijalne usluge udruga osoba s invaliditetom u zajednici.

WORKSHOP 1 - Osobni asistent – neovisno življenje

U uvodnom dijelu radionice voditeljica radionice, Marica Mirić, navela je kako puno članaka Konvencije govori o neovisnom življenju, a posebno članak 19. Neovisno življenje i život u zajednici, kojim se ta pitanja reguliraju. Poseban je naglasak na stvaranju uvjeta za život u zajednici i mogućnostima te razvoju usluga za osobe s invaliditetom u mjestu gdje žive neovisno jeli ruralna ili urbana sredina.

Sudionici radionice

Kao prioritetni uvjeti za neovisno življenje navedeni su: podizanje svijesti i potpora obitelji, uvođenje javnog gradskog i prigradskog prijevoza, definiranje automobila kao ortopedskog pomagala za osobe s najtežim invaliditetom, osiguranje prostora udrugama osoba s invaliditetom te dodatne prostore za proširivanje aktivnosti, prilagodba građevina, uvođenje osobnog asistenta u zakonsku regulativu, organiziranje Radnog foruma o pomaganju za osobe s invaliditetom, a posebno za osobe s mentalnom retardacijom, stanovanje uz podršku, razvijanje novih tehnologija, uvođenje asistenta u nastavi, zapošljavanje osoba s invaliditetom, povjerenstvo za osobe s invaliditetom, dnevni boravak za članove, nadstrešnica na Jarunu, rampe za ulaz i izlaz iz tramvaja i obnoviti vozila gradskog prijevoza – nova kombi-vozila na području Grada Zagreba. U zaključku Workshopa sudionici su podržali rad Centra Neovisnog življenja u SOIH-u te je dogovoreno da se organiziraju Podružnice Centra u udrugama koje pružaju usluge osobnog asistenta i provode monitoring Konvencije o pravima osoba s invaliditetom.

WORKSHOP 2 – Socijalne usluge udruga osoba s invaliditetom u zajednici

Dr. Zorislav Bobuš na početku radionice predstavio je trenutnu situaciju u udrugama i pružanim socijalnim uslugama. Udruge sudjeluju u pružanju socijalnih usluga kao produžena ruka u lokalnoj sredini. Članovi udruga članstvom ostvaruju svoje pravo na usluge te se smatra da ih udruge trebaju redovito omogućavati. Usluga osobnog asistenta istaknuta je kao usluga koja je dala široki obuhvat i značenje te veliki doprinos poboljšanju kvalitete života osoba s invaliditetom u Hrvatskoj. Kroz nju se omogućuje velika pomoć obiteljima OSI s najtežom vrstom invaliditeta, zajednici u kojoj se pruža, kao i općini i županiji. Kroz javne radove pojavio se oblik „malih pomoćnica“ te se kroz nove projekte udruga omogućuju nove vrste socijalnih usluga.

Sudionici radionice

Sudionici su iznijeli primjere dobre prakse iz svojih udruga, kao i iz svoje sredine. Naglašeno je zadovoljstvo članova udruga socijalnim uslugama koje im se omogućuju kroz projekte i programe, ali i postojanje nesigurnosti financiranja usluga. Istaknuta je potreba za formiranjem mreže pružatelja socijalnih usluga putem zakona kroz nove standarde koji će omogućiti udrugama obavljanje socijalnih usluga. Sigurnost i kvalitetu u radu udruga može se postići samo donošenjem Zakona o udrugama osoba s invaliditetom.

Tijekom trećeg dana Simpozija izneseni su primjeri dobre prakse iz rada nacionalnih saveza SOIH-a i udruga. Primjere iz rada Saveza su iznijeli: Leke Sokolaj, izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada; Danica Eškić, predsjednica Saveza društava multiple skleroze Hrvatske; Andrija Halec, Hrvatski savez gluhih i nagluhih; Rafael Pejčinović, stručni suradnik u Hrvatskom savezu udruga cerebralne i dječje paralize; Mirjana Jakovčev, predsjednica Hrvatskog saveza udruga za osobe s mentalnom retardacijom; Marica Mirić, predsjednica Saveza društava distrofičara Hrvatske; Mira Katalenić, predsjednica Udruge za školovanje pasa vodiča i mobilitet.

Predsjednici udruga članica Saveza iznijeli su primjere dobre prakse na lokalnoj razini: Katarina Tonković, predsjednica Saveza gluhih i nagluhih Grada Zagreba; Ante Marić Banje, predsjednik Društva MS Split; Gordana Jurčević, predsjednica Udruge osoba s invaliditetom Karlovačke županije; Branka Pažur, predsjednica Udruge invalida rada grada Siska; Davor Komar, predsjednik Društva distrofičara Istre; Anđelka Zelenko, predsjednica Udruge osoba s invaliditetom Slatina; Ivan Azenić, predsjednik Društva za pomoć mentalno retardiranim osobama Vukovar; Petar Gatarić, predsjednik Udruge invalida Križevci; Ivan Begić, predsjednik Udruge osoba s invaliditetom grada Požege i Županije požeško-slavonske; Miljenko Mišljenović, predsjednik Udruge osoba s cerebralnom i dječjom paralizom Rijeka.

Sudionici Simpozija

Sudionici Simpozija

PRIKAZI PROGRAMA I PROJEKATA PROVOĐENIH U 2011. GODINI

EU PROJEKT

PROJEKT „PARTNERSTVO ZA NAPREDAK”

Opći cilj EU projekta ugovorenog u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje u okviru IPA programa za Hrvatsku, Komponenta IV – Razvoj ljudskih potencijala, je povećati zapošljavanje osoba s invaliditetom i potaknuti njihovo uključivanje na tržište rada te integriranje regionalnih dionika ključnih u zapošljavanju osoba s invaliditetom, kako bi se uskladile mjere i aktivnosti na regionalnoj razini, a specifični ciljevi su povećati zapošljivost u Ličko-Senjskoj, Vukovarsko-srijemskoj i Virovitičko-podravskoj županiji. Projektom „Partnerstvo za napredak“ SOIH aktivno doprinosi provedbi i sudjelovanju u aktivnostima Zajedničkog memoranduma o socijalnom uključivanju Republike Hrvatske (JIM) i Zajedničkog memoranduma o prioritetima politike zapošljavanja Republike Hrvatske (JAP) sukladno potrebama i planovima za nastavak aktivnosti u 2011. i 2012. godini.

Održani su edukacijski seminari i radionice za poslodavce u Virovitici, Vukovaru i Gospiću pod nazivom „Edukacijski seminar o zapošljavanju osoba s invaliditetom“ i „Zapošljavanje slijepih – prednost ili nedostatak“. Na njima je predsjednik SOIH-a Zorislav Bobuš prikazao ciljeve projekta, ciljne skupine, aktivnosti i rezultate projekta, nakon čega je prikazan film „Um iznad predrasuda“ koji pruža pozitivan i poticajan primjer o iskustvu četiri osobe s invaliditetom na tržištu rada i zadovoljstvu njihovih poslodavaca. Alen Kolar, stariji stručni suradnik Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom prikazao je poticaje za poslodavce koji zapošljavaju osobe s invaliditetom sukladno Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom i Odluci o načinu ostvarivanja poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom te rad i aktivnosti Fonda. Predstavnice Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u pojedinom gradu, izložile su temu „Aktivnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, u radu s nezaposlenim osobama s invaliditetom“ pri čemu su detaljno, statistički prikazani podaci o nezaposlenim osobama s invaliditetom na području Vukovarsko-srijemske i Osječko-baranjske županije te dokumente na kojima se temelji rad Zavoda. U Virovitici, Projekt „Zapošljavanje slijepih osoba – prednost ili nedostatak“ prikazala je Alexandra Ljubičić, socijalna radnica Hrvatske udruga za školovanje pasa vodiča i mobilitet predstavivši misiju i viziju udruge, ciljeve, aktivnosti i rezultate projekta. Sudionicima je podijeljen program rada i brošura „Oslobodimo potencijale“ pripremljena u svrhu pružanja informacija o projektu, mjerama Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i poticajima Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom te letak o projektu „Partnerstvo za napredak“.

udругu i lokalnu zajednicu. UOSI Slatina zahvalila je SOIH-u te je prikazan film snimljen prilikom posjeta Virovitici. Tomislav Velić istaknuo je kako su kroz projekt i edukaciju prošireni vidici mnogim ljudima. Uz zahvale SOIH-u istaknuli su da su sa zadovoljstvom prihvatili priliku za sudjelovanjem u projektu. Anita Špalj zahvalila se na pruženoj mogućnosti edukacije. Iako su polaznici imali problem prijevoza, zbog nepostojanja organiziranog javnog prijevoza u gradu Gospiću, svi su odslušali i položili ispite. Zorislav Bobuš je izrazio nadu da će i poslodavci razmišljati o osobama s invaliditetom kao o vrijednoj radnoj snazi. Dalje će se nastaviti osnivati IT Centre i doprinosti da OSI budu konkurentni i kompetentni na tržištu rada. Kroz ovaj projekt SOIH je uložio u lokalnu zajednicu, osobe s invaliditetom, udruge i županije.

Predstavljanje projekta „Partnerstvo za napredak“ na JIM/JAM konferenciji

PROJEKTI I PROGRAMI FINANCIRANI SREDSTVIMA MINISTARSTVA ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI

PROGRAM „SOIH – CENTAR NEOVISNOG ŽIVLJENJA“

Uspješno su provedene aktivnosti prve godine trogodišnjeg Programa "SOIH – Centar neovisnog življenja" te je nastavljena provedba aktivnosti druge godine. U okviru Programa Nacionalnim savezima pružane su usluge e-SOIH informacije te su informacije prosljeđene na 250 udruga osoba s invaliditetom s područja cijele Republike Hrvatske, kako bi bili pravodobno informirani o novostima i aktualnostima u pokretu osoba s invaliditetom, vladinom sektoru te civilnom društvu uopće. Usluge SOIH - Centra za pravnu pomoć pružane su svake srijede od 15,00 do 18,00 h.

Formirana je Inicijalna mreža Peer Counsellera (PC) koju čini 27 osoba koje su prihvatile principe neovisnog življenja i žive po njima te je obavljena tehnička priprema za provođenje telekonferencije PC. Dana 28. veljače održan je Trening Peer Counsellera. Na treningu Peer Counsellera (PC) sudjelovalo je 15 članova Mreže PC formirane u okviru Programa „SOIH – Centar neovisnog življenja“. Trening je obuhvatio edukaciju o znanjima i vještinama koje mora posjedovati PC, preduvjetima koje mora ispunjavati kako bi se postalo PC, o značaju PC u komunikaciji, načinu prenošenja iskustva i zamkama, prednostima vršnjačkog savjetovanja u odnosu na klasičan proces učenja te je prikazan primjer provođenja PC u Varaždinskim toplicama. Trening PC provodili su Marica Mirić, koordinadora Programa, Mandica Knežević, predsjednica Hrvatske udruge paraplegičara i tetraplegičara i prof. Ljubica Uvodić-Vranić. Posebno se sudionicima obratio predsjednik SOIH dr. Zorislav Bobuš. Pružena je podrška osobama s invaliditetom za prilagodbe u području stanovanja putem savjetovanja i izrađena brošura o prilagođenom stanovanju koja pruža informacije o neophodnim elementima neovisnog življenja i kvalitetnog stanovanja osobama s najtežom vrstom invaliditeta. Praćen je razvoj potpornih tehnologija, putem brošura i letaka prikazivane su nove tehnologije, a održan je i trening primjene suvremenih tehnologija. U periodu od 16. do 22. rujna obilježen je Europski tjedan mobilnosti u okviru Kampanje „Za slobodu kretanja“. Predstavljen je Logistički lanac mobilnost i "Europska kartica mobilnosti"

Usluge SOIH - SOS telefon za žene s invaliditetom žrtve nasilja pružane su svake srijede od 14,00 do 16,00h. U organizaciji Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH u okviru Programa SOIH – Centar neovisnog življenja, dana 10. svibnja 2011. održan je Okrugli stol Diskriminacija žena s invaliditetom uz financijsku potporu Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, na Tribini grada Zagreba. Na Okruglom stolu obilježena je četvrta godišnjica rada SOIH - SOS telefona za žene s invaliditetom i 15.05. - Međunarodni dan obitelji. Nazočile su 83 osobe što je pokazatelj iznimnog interesa za spomenutu temu. Moderator Okruglog stola bio je predsjednik SOIH-a dr. Zorislav Bobuš koji je u uvodnom dijelu pozdravio sve prisutne i za hvalio se na velikom odazivu što potvrđuje značaj teme.

Uvodnu riječ imale su cijenjene sudionice Okruglog stola saborska zastupnica Ljubica Lukačić, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Anka Slošnjak, pravobraniteljica za ravnopravnost spolova

Gordana Lukač Koritnik i predstojnica Ureda za ravnopravnost spolova Helena Štimac Radin. Koordinatorica Programa Marica Mirić izložila je temu Diskriminacija žena s invaliditetom u međunarodnim i nacionalnim dokumentima. Predstavila je položaj žena s invaliditetom u međunarodnim i nacionalnim dokumentima: Konvenciju UN za osobe s invaliditetom s posebnim osvrtom na članak 6. koji govori o ženama s invaliditetom, Akcijski plan Vijeća Europe, Konvenciju o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) i Zakon o ravnopravnosti spolova te podatke prema statistikama UN-a i EU kako je 98% žena žrtva obiteljskog nasilja. Zakon o suzbijanju diskriminacije predstavio je zamjenik Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom Boris Jakov Geričić, dipl.iur.

U kontekstu teme Okruglog stola izdvojena je diskriminacija žena i diskriminacija žena s invaliditetom što je sve učestalija društvena pojava koja uključuje svako izravno ili neizravno razlikovanje, isključivanje ili ograničavanje temeljeno na spolu i invaliditetu kojim se otežava ili negira ravnopravno ostvarivanje ljudskih prava u različitim područjima života žena s invaliditetom. Prikaz rada SOIH-SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja, za razdoblje 2007.-2011. godine, predstavila je tajnica Ivana Kučina. Voditeljica Štefica Roginić približila je prisutnima rad telefona na temelju pojedinačnih prikaza slučajeva i zahvalila se partnerima i suradnicima koji pružili podršku u njegovom djelovanju. Vlastito iskustvo nasilja i podršku SOIH - Mreže žena s invaliditetom prikazala je dirljivom osobnom pričom Renata Stojanović, žena s invaliditetom koja se uz pomoć SOIH - Mreže žena s invaliditetom osnažila i fizički odvojila od zlostavljajuće okoline iz Belog Manastira u kojem je prethodno živjela u Varaždin.

Sudionici Okruglog stola

Provedena je Kampanja za reproduktivno zdravlje žena s invaliditetom. Izrađen pregled gradova na području Slavonije, Baranje i dijela Podravine koji imaju prilagođene ginekološke stolove te su upućeni dopisi domovima zdravlja na području Slavonije, Baranje i dijela Podravine radi poticanja ginekološkog pregleda. Obilježeni su značajni datum. Nacionalni dana borbe protiv nasilja nad ženama – 22.09. koji se

obilježavao u lokalnim zajednicama članica SOIH – Mreže žena s invaliditetom, dakle u cijeloj Republici Hrvatskoj provodile su se aktivnosti s ciljem senzibiliziranja javnosti za pitanja nasilja. Povodom 25. studenog - Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama pokrenuta je Kampanja „BIJELE VRPCE“ tako što je na izabranim frekventnim mjestima diljem Hrvatske u gradovima u kojima djeluju članice Mreže podijeljeno svim muškarcima, koji su to prihvatili, bijela vrpca u znak njihovog prihvaćanja „NE NASILJA NAD ŽENAMA“. Kampanja je također provedena u jednoj od srednjih škola gdje su uz bijele vrpce podijeljeni i informativni letci mladićima.

Petero gluhih učenika Centra za odgoj i obrazovanje „Slava Raškaj“ završilo računalni tečaj MS Office. Dana 10. veljače 2011. godine u prostorijama SOIH - IT Centra, tijekom medijskog predstavljanja Programa, naglašena je izuzetno značajna komponenta vezana za povećanje potencijala osoba s invaliditetom za uključivanje na tržište rada, a to je uručivanje prijenosnih računala za petero gluhe djece, učenika Centra za odgoj i obrazovanje „Slava Raškaj“. Na predstavljanju su prisustvovali predstavnici Centra za odgoj i obrazovanje „Slava Raškaj“. Medijskom predstavljanju su nazočili i dopredsjednik SOIH-a Josip Petrač, predstavnik pravobraniteljice za osobe s invaliditetom Branka Meić, predstavnik Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih Mirjana Juriša.

Učenici i djelatnici Centra za odgoj i obrazovanje Slava Raškaj, Voditelj i koordinatrica Programa SOIH - Centar neovisnog življenja

Film Um iznad predrasuda koji prikazuje četiri osobe s invaliditetom zaposlene na otvorenom tržištu rada izuzetna je informacija kako poslodavcima tako i ostalima o zapošljivosti osoba s invaliditetom kao i o njihovim radnim navikama, prikazivan je s ciljem senzibiliziranja i poticanja javnosti za zapošljavanje osoba s invaliditetom te poslodavcima gradskih poduzeća.

Dana 28. veljače 2011. godine održan je Seminar o monitoringu Konvencije UN o pravima osoba s invaliditetom. Predstavnicima nacionalnih saveza, Marica Mirić, predstavila je članak 33. Konvencije UN,

način praćenja provedbe, ulogu države i neovisnog tijela, ulogu civilnog društva odnosno osoba s invaliditetom i organizacija koje ih predstavljaju te ih upoznala s narednim zadacima nakon što Republika Hrvatska preda Prvo izvješće UN. Istaknuta je važnost dobrog poznavanja Konvencije UN od strane predstavnika udruga osoba s invaliditetom i posebno važnu ulogu praćenja Konvencije UN na nacionalnoj (savezi) i lokalnoj razini (udruge). Radni sastanci s partnerima Gradom Zagrebom, Centrom za odgoj i obrazovanje „Dubrava“, Centrom za odgoj i obrazovanje „Goljak“ te Centrom za odgoj i obrazovanje „Slava Raškaj“ redovito su održavani radi dogovora o suradnji na programskim aktivnostima i evaluacije provedenih.

EDUKACIJA DJELATNIKA LOKALNE I PODRUČNE SAMOUPRAVE O PRAVIMA OSOBA S INVALIDITETOM NA NEOVISNO ŽIVLJENJE U SISAČKO-MOSLAVAČKOJ ŽUPANIJI

Projekt se provodio s ciljem senzibiliziranja djelatnika lokalne i područne samouprave o pravima osoba s invaliditetom na neovisno življenje u zajednici. Projektom je obuhvaćeno 90 predstavnika udruga osoba s invaliditetom s područja sisačko-moslavačke županije, 51 vijećnik Županijske skupštine i 25 predstavnika lokalne samouprave iz šest gradova. Provedene su edukacije o strateškim dokumentima, pravima OSI, vrstama invaliditeta, diskriminaciji, neovisnom življenju, rehabilitaciji u zajednici, monitoringu KPOSI putem kojih su predstavnici lokalne uprave i samouprave podigli razinu svijesti o izazovima s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom.

Edukacijom predstavnika udruga osoba s invaliditetom i provođenjem SWOT analize u 9 udruga osoba s invaliditetom na području Sisačko-moslavačke županije unaprijeđen je sustav upravljanja udrugama što neposredno pridonosi boljem pružanju socijalnih usluga korisnicima. Dogovoren je sastav Povjerenstva za gradove Petrinja, Glina, Novska i Hrvatska Kostajnica. U gradovima Kutina i Sisak formirana su Povjerenstva koja će se biti sastavljena od predstavnika lokalnih udruga, lokalne uprave, medija i korporacija. Ona će predstavljati kvalitetan pomak u praćenju primjene strategija, a time i KPOSI. Povjerenstva će u budućnosti biti i dio organiziranog sustava za izvještavanje o primjeni Konvencije čija će izvješća služiti za izradu izvješća paralelnog državnog – Izvješća u sjeni.

Osobito značajan rezultat provođenja projekta je Vodič kroz Sisačko-moslavačku županiju koji je predstavljao najkvalitetniju podlogu za izradu lokalnih strategija u kojima je planirano postupno uklanjanje postojećih barijera. U vodiču su građevine prikazane prema mogućnosti pristupa, ulaska u njih i korištenja usluga, tako da je dogovoreno koje su građevine prioritetne za uklanjanje barijera. Drugi posebno važan rezultat je izrada Nacrta strategija u kojima su do 2015. godine definirani strateški pravci djelovanja u cilju primjene KPOSI i Europske strategije za osobe s invaliditetom.

VODIČ ZA OSOBE S INVALIDITETOM

 SISAČKO - MOSLAVAČKA ŽUPANIJA

PROJEKTI FINANCIRANI SREDSTVIMA MINISTARSTVA OBITELJI, BRANITELJA I MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI

EDUKACIJA VODITELJA PROJEKTA, KORISNIKA USLUGA I OSOBNIH ASISTENATA S PRIJEDLOGOM INOVACIJE PRISTUPA NEOVISNOM ŽIVLJENJU,

U okviru projekta Edukacija voditelja projekta, korisnika usluga i osobnih asistenata s prijedlogom inovacije pristupa neovisnom življenju” održani su seminari koji su provedeni za udruge Grada Zagreba u zajedničkim terminima zbog značajnog smanjenja financijskih sredstava. Dana 10. veljače utemeljiteljice Pilot projekta “Osobni asistent” Marica Mirić i Manda Knežević educirale su učenike Centra za odgoj i obrazovanje Dubrava i njihove roditelje o uslugama osobne asistencije. S obzirom da će mladi s poteškoćama u razvoju koji su trenutno u Centru Dubrava uskoro postati punoljetne osobe i po Zakonu će imati pravo na osobnog asistenta ova edukacija je bila važan korak u njihovom ostvarivanju neovisnog življenja. Održan je edukacijski tečaj za njegovatelje i osobne asistente kako bi se osobnim asistentima koji nisu završili srednju školu prenijele vrlo bitne informacije o higijeni, zdravlju i njezi korisnika, ali i pravima osobnog asistenta i korisnika, međusobnoj komunikaciji i specifičnostima radnog odnosa. Tečaj za njegovatelja provela je Danica Hudin, profesorica u Školi za medicinske sestre Vrapče, Marica Mirić održala je izlaganje o ulozi osobnog asistenta, a Manda Knežević predstavila je ulogu korisnika te različitosti osobnosti koje su kod korisnika prisutne kao kod svih osoba bez invaliditeta.

Tijekom izvještajnog razdoblja provedene su edukacije, konzultativni i evaluacijski razgovori u gradovima: Gospiću, Požegi, Čakovcu, Varaždinu, Bjelovaru, Karlovcu, Virovitici, Rijeci i Vinkovcima. U okviru XVI. hrvatskog simpozija osoba s invaliditetom 29.10.2011. organiziran je Radni forum za osobne asistente. Održana je radionica pod nazivom WORKSHOP 1 - Osobni asistent – neovisno življenje. Sudionici radionice iz Bjelovara, Čakovca, Daruvara, Donje Stubice, Dubrovnika, Duge Rese, Đurđevca, Karlovca, Koprivnice, Krapine, Križevaca, Nove Gradiške, Požege, Rijeke, Siska, Splita, Trogira, Virovitice i Zagreba, pojedinačno su se predstavili te su potom iznijeli primjere dobrih rješenja i istaknuli prioritetne uvjete za neovisno življenje sa stajališta svake udruge za tu lokalnu zajednicu.

Predsjednik Zajednice saveza osoba s invaliditetom - SOIH Zorislav Bobuš u uvodnom izlaganju prilikom otvaranja Skupa istakao je kako u ovom, iznimno korisnom i najviše korisniku orjentiranom, projektu postoji jedan segment koji kontinuirano izaziva pozornost, kako korisnika tako i asistenata, a to je status osobnih asistenata kao zaposlenika i prava kao i obveze koje iz njega proizlaze, jer ih postojeći Zakon o radu ne definira u svim segmentima. Zbog toga se pojavljuju nedoumice ili nedovoljno razjašnjena pitanja koja na početku provođenja Pilot projekta nije bilo moguće predvidjeti. Sudionicima se obratila predsjednica Vlade Jadranka Kosor, istaknuvši važnost i vrijednost Projekta koji je za 554 osobe s najtežim invaliditetom značajno promijenio kvalitetu, ali i način provođenja svakodnevnih aktivnosti sada prilagođen željama korisnika koje u redovitom obiteljskom okruženju nije bilo moguće ostvariti.

Istovremeno je to za članove obitelji jedno značajno rasterećenje i mogućnost da dio dana i netko drugi pruža potporu članu obitelji s najtežim invaliditetom. Za osobne asistente i njihove obitelji kojima je pružen mogućnost da ostvare neku vrstu radnog odnosa to je značajan doprinos njihovom i boljitku njihovih obitelji, a za sredine u kojim djeluju ukupno poboljšanje socijalne slike i smanjenje siromaštva. Skup je posebno pozdravio zamjenik veleposlanika Ujedinjenog kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske, Cris Hodge koji je zahvalio na pozivu i kao osoba s najtežim invaliditetom posebno naglasio ulogu osobnog asistenta kao i značaj koji njegova zemlja daje ovoj vrsti usluge.

Marica Mirić napomenula je kako u kontinuitetu provođenja Projekta osobnog asistenta ne treba sumnjati, jer se uočilo kroz sve saborske rasprave kako su zastupnici pozicije i opozicije iznimno senzibilizirani za ovo pitanje. Zbog pitanja raspodjele sredstava neke udruge neće imati rezervna sredstva, no najvažnije je da se Projekt nastavlja i da postoji garancija plaćanja. Na pitanje o Zakonu o osobnom asistentu, sudionici su upoznati da je on u neposrednoj vezi sa Zakonom o inkluzivnom dodatku kojim se planira omogućiti osobama s invaliditetom izjednačavanje mogućnosti. Značajan doprinos tom Zakonu biti će i jedinstveno tijelo vještačenja te primjena ICF-a po kojem će se obavljati, tada će se definirati i ostala prava iz sustava, a planira se sukladno zaključcima XVI. hrvatskog simpozija osoba s invaliditetom taj Zakon uskladiti i vezano za ostale pomagače kao što su prevoditelji gluhih, pomagači slijepima i intervenori za gluhoslijepe osobe. Sudionici su istakli probleme vezane za raskid ugovora u slučaju smrti korisnika, pravo korisnika na otkaz ugovora ukoliko mu asistent ne ispunjava zahtjeve te zahtjeve asistentata da se zaposle na dodatnim poslovima u udruzi. Još jednom istaknuto je da velikom broju korisnika usluga osobne asistencije broj sati nije dovoljan te mole da se razmotri mogućnost povećanja.

SOIH je pružio brojne konzultacije osobnim asistentima i korisnicima usluga osobne asistencije s područja cijele Republike Hrvatske vezane za rehabilitaciju korisnika i godišnje odmire osobnih asistentata (korisnicima se za 4 sata daje puni godišnji odmor), bolovanja i poslove koje mogu obavljati osobni asistenti te načinima ostvarivanja prava na usluge osobne asistencije.

Tijekom cijele godine voditeljima Projekta, korisnicima usluge osobne asistencije i osobnim asistentima pružane su usluge kroz SOIH - Pravno savjetovalište. Usluge je pružao Leke Sokolaj i vezano za asistenciju pružena su 67 savjeta u 2011. godini. Pitanja su se uglavnom odnosila na Zakon o radu te pravima iz tog odnosa. SOIH je konzultativne usluge kontinuirano pružao tijekom cijele godine i voditeljima Projekta u savezima i udrugama osoba s invaliditetom, ali i ostalim osobama koje su posredno u bilo kojem smislu uključene u Projekt bilo kao članovi obitelji, prijatelji, susjedi i sl. Obavljeno je nekoliko razgovora i sa socijalnim radnicima pojedinih korisnika.

Tečaj za njegovatelje održan u Društvu distrofičara Zagreb

POTPORA ŽENAMA S INVALIDITETOM U SPRJEČAVANJU OBITELJSKOG NASILJA

Projekt "Potpora ženama s invaliditetom u sprječavanju obiteljskog nasilja" imao je cilj osnažiti žene s invaliditetom za veću ulogu u sprječavanju obiteljskog nasilja, educirati predstavnike tijela nadležnih za postupanje prema Protokolu o specifičnostima vezanim za pojedine vrste invaliditeta te unaprijediti povezanost sustava koji sudjeluju u provedbi Protokola. Glavna aktivnost je održavanje Seminara o primjeni Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji u gradovima: Požega, Bjelovar i Gospić u suradnji s lokalnim udrugama članicama. Teme održanih seminara bile su: *Položaj žena s invaliditetom u RH i dokumenti koji ga reguliraju, Specifičnosti vezane za pojedine vrste invaliditeta, Specifičnosti kod pojedinih vrsta invaliditeta u slučaju nasilja u obitelji, SOS telefon za žene s invaliditetom – prikaz rada, Iskustva Centra za socijalnu skrb u primjeni Protokola, Iskustva Pravosuđa u primjeni Protokola, Iskustva Policije u primjeni Protokola* te su se u aktivnosti uz žene s invaliditetom uključili predstavnici tijela nadležnih za postupanje prema Protokolu, odnosno predstavnici policije, pravosuđa, socijalne skrbi, odgojno-obrazovnih i zdravstvenih ustanova te predstavnici općinskih državnih odvjetništva.

EDUKACIJA ZDRAVSTVENIH DJELATNIKA O POSTUPANJU U SLUČAJU OBITELJSKOG NASILJA NAD ŽENAMA S INVALIDITETOM

Problem nasilja nad ženama s invaliditetom, koje su najmanje trostruko češće žrtve nasilja u odnosu na žene bez invaliditeta, premalo je zastupljen u javnosti. SOIH je proveo istraživanje u 18 gradova diljem Hrvatske čiji su rezultati bili poražavajući budući su ukazali na činjenicu da u slučaju nasilja nad ženama s invaliditetom niti jedna prijava nije došla od strane liječnika obiteljske medicina. Iz tog razloga SOIH je prepoznao potrebu edukacije zdravstvenih djelatnika o novitetima u Europi na tom planu koje prihvaća i Hrvatska, a u kojem se upravo liječnici obiteljske medicine uključuju u problematiku jer one vide i modrice i poremećaje u ponašanju i duševne poremećaje žrtava nasilja i zapravo su uz patronažne sestre prvi koji mogu uočiti nasilje

Seminar o postupanju u slučaju obiteljskog nasilja nad ženama s invaliditetom u Zagrebu je održan dana 20. prosinca 2011. godine, a na njemu je sudjelovalo 30 liječnika te predstavnika udruga, saveza osoba s invaliditetom, kao i predstavnika brojnih tiskanih i elektroničkih medija.

Koordinatorica projekata u SOIH-u Marica Mirić izlagala je na temu „Nasilje nad ženama s invaliditetom“ te naglasila kako je nasilje smrt duše. Istaknula je da su žene s invaliditetom ranjivije jer imaju manju sposobnost samoobrane, teže se izjašnjavaju o nasilju zbog komunikacijskih poteškoća, kao i zbog toga što postoje poteškoće u pristupu mjestima informiranja i savjetovanja zbog arhitektonskih poteškoća.

Specifičnosti pojedinih vrsta invaliditeta i svoje iskustvo življenja s invaliditetom predstavile su Manda Knežević, predsjednica Hrvatske udruge paraplegičara i tetraplegičara, Mira Katalenić, predsjednica Hrvatske udruge za školovanje pasa vodiča i mobilitet, potom predsjednica Saveza društava multiple skleroze Hrvatske te predsjednica Saveza gluhih i nagluhih grada Zagreb Katarina Tonković.

Zorislav Bobuš, predsjednik Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH, predstavio je Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji te je istaknuo kako postoji tjelesno, psihičko i spolno nasilje. Naglasio je kako žene odlučuju progovoriti tek nakon 15 do 20 godina odnosno kada nasilje postane neizdrživo te kada postanu ekonomski ovisne o zlostavljaču. Predsjednik Bobuš predstavio je iskustva SOIH-a te istaknuo kako su održani seminari na temu nasilja diljem Republike Hrvatske te kako su iskustva iz 18 gradova pokazala da niti jedan slučaj nasilja u obitelji nije prijavio zdravstveni djelatnik.

Sudionicima Seminara podijeljeni su informativni materijali o tome kako liječnici trebaju postupati u slučaju nasilja.

U Kninu je Seminar o postupanju u slučaju obiteljskog nasilja nad ženama s invaliditetom, pod vodstvom predsjednika SOIH-a i koordinatorice programa SOIH-a Marice Mirić proveden uz podršku Udruge invalida „Sveti Bartolomej“ i kninskog Doma zdravlja dana 27. prosinca 2011. godine.

Sudionici Seminara u Zagrebu

Informativni materijali

PROJEKTI FINANCIRANI SREDSTVIMA MINISTARSTVA ZNANOSTI,
OBRAZOVANJA I ŠPORTA

**EDUKACIJOM MLADIH DO OSTVARIVANJA LJUDSKIH PRAVA OSOBA S
INVALIDITETOM**

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH u okviru Projekta „Edukacijom mladih do ostvarivanja ljudskih prava osoba s invaliditetom“ financiranog od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa provela je radionice s učenicima srednjih škola s ciljem senzibiliziranja mladih za poštivanje ljudskih prava osoba s invaliditetom, unapređivanja znanja mladih o ljudskim pravima te uključivanja mladih u volonterski rad u udrugama osoba s invaliditetom.

Provedene su radionice s učenicima drugih i trećih razreda Srednje škole fra Andrije Kačića Miošića – Makarska, Srednje strukovne škole Makarska, Srednje škole Krapina, Ekonomske i turističke škole Daruvar, Gimnazije Daruvar o ljudskim pravima osoba s invaliditetom, o vrstama invaliditeta, načinu pomaganja osobama s invaliditetom te o mobilnosti. Marica Mirić, koordinatorica projekata SOIH - a pojasnila je vrste invaliditeta koje su podijeljene u tri glavne kategorije: osobe s tjelesnim oštećenjima, osobe sa senzoričkim i osobe s mentalnim oštećenjima.

Učenicima je prikazan animirani film „Autobus duginih boja“, koji prikazuje problematiku pristupačnosti i mobilnosti s kojom se susreću osobe s invaliditetom zbog neprilagođenog javnog prijevoza. Istaknuto je da prilagođeni javni prijevoz ne nudi pristupačnost samo osobama s invaliditetom, nego i roditeljima s malom djecom, starijim osobama, itd. Napomenuto je da pojam „osobe s posebnim potrebama“ nije adekvatan, jer potrebe kod osoba s invaliditetom su iste kao i kod drugih ljudi, samo je potreban drugačiji pristup i prilagođena okolina da bi se one ostvarile. Objašnjen je način na koji je potrebno pristupiti osobi s invaliditetom ako joj se u određenoj situaciji želi pomoći, gdje je prije svega bitno pitati je li potrebna pomoć, a zatim pitati za način na koji bi se ta pomoć pružila. Učenicima je pojašnjen pojam i važnost poštivanja različitosti među osobama, pri čemu je istaknuto da je na neke stvari koje osobe čine drugačijim od ostalih moguće utjecati, ali i da na neke nije. Ujedno im je i predstavljena Konvencija UN o pravima osoba s invaliditetom s posebnim osvrtom na članak 24. koji se odnosi na obrazovanje, gdje je istaknuto da sva djeca s teškoćama u razvoju moraju biti uključena u obrazovni sustav i imati osiguranu razumnu prilagodbu individualnim potrebama.

Sudionicima radionica podijeljeni su promotivni i edukacijski materijali koji nude detaljnije informacije o prezentiranim temama, ali i poticaj za aktivno uključivanje i doprinos kroz proces volontiranja.

Učenici Srednje strukovne škole Makarska

Učenici Srednje škole fra Andrije Kačića Miošića

Srednja škola Krapina

Srednja škola Krapina

Ekonomske i turističke škole Daruvar

Edukacija u Gimnaziji Daruvar

PROJEKT FINANCIRAN SREDSTVIMA MINISTARSTVA VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA REPUBLIKE HRVATSKE

EUROPA ZA SVE

Projekt Europa ZA sve proveden je s izrazito velikim brojem sudionika na dva skupa u Zagrebu i jednoj manifestaciji koja je održana na Trgu bana J. Jelačića. Više od 200 sudionika XVI. hrvatskog simpozija osoba s invaliditetom, koji predstavlja najveće okupljanje osoba s invaliditetom iz cijele RH, a kao takav prepoznat je i u regiji, upoznato je 30. listopada 2011. s Konvencijom UN o pravima osoba s invaliditetom i Akcijskim planom Vijeća Europe. Poseban naglasak stavljen je na promociju Europske strategije za osobe s invaliditetom, te Europsku karticu mobilnosti za koju se na razini Europe provodi Kampanja, a kojoj se SOIH s članicama i temeljnim udrugama priključio povodom Europskog tjedna mobilnosti. Kampanja treba završiti s iznimno važnim dokumentom koji do sada još u EU nije postojao a to je Zakon o pristupačnosti. Prednosti ulaska u EU za osobe s invaliditetom te Europsku karticu mobilnosti i sve prednosti koje ona donosi osobama s invaliditetom prikazao je Pierre Gyselinck, predstavnik Foruma osoba s invaliditetom Belgije i član predsjedništva European Disability Foruma. Posebna pozornost posvećena je vidljivosti projekta tako da je podijeljeno 450 brošura o Europskoj uniji, te 450 podsjetnika na SOIH-ov kalendar putem kojeg se isticala važnost članstva Hrvatske u Europskoj uniji, s obzirom na prednosti koje članstvo u EU donosi osobama s invaliditetom, kroz poziv na zaokruživanje „ZA“ na referendumu o ulasku RH u Europsku uniju. SOIH je također u svom informativno - izložbenom izlogu istakao tijekom trajanja projekta jasnu poruku poziva na izlazak na referendum i izjašnjavanje „DA“ pristupanju Europskoj uniji. O prednostima ulaska u Europsku uniju za osobe s invaliditetom govorili su voditelj projekta i suradnica na projektu u emisiji Radio Sljemena, na TV Jabuci, u emisiji HRT „Normalan život“, te u tiskovinama.

European Disability Forum - EDF

Europski forum osoba s invaliditetom je neovisna organizacija koja predstavlja 80 milijuna osoba s invaliditetom unutar EU, a promiče zaštitu ljudskih prava osoba s invaliditetom, jednake mogućnosti te punopravnu inkluziju osoba s invaliditetom u društvo. Europska komisija s 70% financira osnovnu djelatnost EDF-a.

Disabled Peoples' International - DPI

DPI je svjetska mreža nacionalnih krovnih organizacija osoba s invaliditetom čija je uloga borba za ljudska prava osoba s invaliditetom, promicanje socijalne i ekonomske integracije osoba s invaliditetom te potpora i razvoj udruga osoba s invaliditetom. Danas obuhvaća članstvo iz 136 zemalja sa svih kontinenata.

Zaključci XV. simpozija SOIH-a

250 predstavnika saveza i udruga osoba svih vrsta invaliditeta iz cijele Hrvatske uz sudjelovanje najviših predstavnika EDF i DPI detaljno analizirajući što ulazak u EU donosi osobama s invaliditetom temeljem sveobuhvatne analize donijelo je **jednoglasi zaključak da je na referendumu kojim će se odlučivati o ulasku RH u EU potrebno zaokružiti**

DA

ZAJEDNICA SAVEZA OSOBA S INVALIDITETOM HRVATSKE - SOIH
Savska cesta 3, 10 000 Zagreb, tel: 01 48 29 394, fax: 01 48 12 551
e-mail: soih@zg-tcom.hr; www.soih.hr

PROJEKT FINANCIRAN SREDSTVIMA UREDA ZA LJUDSKA PRAVA VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

ZNANJEM PROTIV NASILJA

Projekt koji se provodi uz financijsku potporu Ureda za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske usmjeren je na podizanje razine svijesti osoba s invaliditetom za veću ulogu u sprječavanju obiteljskog nasilja, kroz unapređenje znanja potrebnog za prepoznavanje te prihvaćanje obveze prijave obiteljskog nasilja.

Provedena je Kampanja „Bijele vrpce“ od 25. studenog do 10. prosinca 2011. u okviru koje se u gradovima diljem RH senzibilizirala javnost o nasilju nad ženama s invaliditetom. Kampanji su se pridružili Zvonimir Mršić gradonačelnik Koprivnice u Križevcima, gradonačelnik Križevaca Branko Hrg u Križevcima, gradonačelnik Krapine Josip Horvat, gradonačelnik Virovitice Ivica Kirin i župan Virovitičko-podravski Tomislav Tolušić, a provođena je u srednjim školama u Virovitici, Slatini, Krapini, Karlovcu, Sisku, Varaždinu i drugim. U I. tehničkoj školi Tesla u Zagrebu, učenicima četvrtih razreda muškog spola podijeljene su bijele vrpce te su nošenjem istih pružali potporu Kampanji čija je jedna od poruka da nasilje nad ženama nije put za izgradnju dobrih partnerskih odnosa a da je partnerske odnose bitno njegovati od najmlađih dana. Kao završetak Kampanje obilježen 10. prosinac – Međunarodni dan ljudskih prava postavljanjem štanda SOIH-a na Trgu bana Jelačića gdje su sudionici informirani o problemu nasilja nad ženama, a pogotovo ženama s invaliditetom te pozvani da podrže nenasilje i aktivno sudjeluju u prevenciji i suzbijanju nasilja u obitelji, kao i u ostalim gradovima. Aktivnosti su se provodile sa ciljem izrade i tiskanja plakata „Znanjem protiv nasilja“ koji su podijeljeni u svim gradovima te letaka „SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja“, kao i letka „Stop nasilju nad ženama s invaliditetom“.

U Vinkovcima je 03. prosinca 2011. održan trening na kojem su sudjelovale žene s invaliditetom članice Udruge osoba s invaliditetom „Bubamara“ kojima je predstavljen Protokol o postupanju u slučaju nasilja, vrste nasilja, rad SOIH-SOS telefona te je provedena anketa kako bi se dobili pokazatelji ugroženosti od nasilja čija analiza je potvrdila potrebu djelovanja u udrugama OSI jer je nasilje izrazito prisutno.

PROJEKT FINANCIRAN SREDSTVIMA GRADA ZAGREBA

RAZLIČITI, A JEDNAKI, GRAD ZAGREB

Projekt „Različiti, a jednaki“ provodio se sa ciljem podizanja razine javne svijesti o ljudskim pravima žena s invaliditetom, osposobljavanja žena s invaliditetom za trenerice u cilju promicanja ženskih ljudskih prava te informiranja javnosti o ljudskim pravima žena s invaliditetom.

Proveden je dvodnevni trening "Izgradnja trenerskih kapaciteta članova/ica SOIH-a" na kojem je sudjelovalo 12 žena s invaliditetom, članica gradskih udruga, koje su prihvatile filozofiju i principe neovisnog življenja. Putem Trening koji se proveo kroz dva modula „Kako voditi trening“ te „Ženska ljudska prava“, žene s invaliditetom usvojile su vještine vođenja treninga, unaprijedile komunikacijske vještine te su osposobljene za trenerice u području ženskih ljudskih prava i postale kompetentne za provođenje treninga sa ženama u udrugama čije su članice. Sudionicama se uručila knjižica „Ljudska prava su naša prava“, kao vodič kroz propise o pravima žena s invaliditetom.

Značajna aktivnost Projekta bila je i provođenje Kampanje „Različiti, a jednaki“ kojom se šira javnost upoznala sa ženskim ljudskim pravima. Kampanja se provela u Gradu Zagrebu na Trgu bana Josipa Jelačića povodom obilježavanja Međunarodnog dana ljudskih prava – 10. prosinca, te se javnost informirala putem prigodnog letka i plakata „Različiti, a jednaki“. Obilježavanju su se priključile i druge organizacije civilnog društva, neke od njih su: Hrabri telefon, Ženska soba, Savez gluhih i nagluhih Grada Zagreba, Udruga za samozastupanje, Centar za žene žrtve rata ROSA, Centar za ljudska prava, Centar za mirovne studije i Kuća ljudskih prava.

Trening "Izgradnja trenerskih kapaciteta članova/ica SOIH-a"

Kampanja „Različiti, a jednaki“ povodom Međunarodnog dana ljudskih prava

ZAJEDNICA SAVEZA OSOBA S INVALIDITETOM HRVATSKE – SOIH

Savska cesta 3, 10 000 Zagreb, tel: 01 48 29 394, fax: 01 48 12 551
e-mail:soih@zg.t-com.hr; www.soih.hr

RAZLIČITE, A JEDNAKE

**10. prosinac -
MEĐUNARODNI DAN LJUDSKIH PRAVA**

Prema **KONVENCIJI UN**, svatko ima prava i slobode neovisno o rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama bez ikakve diskriminacije. Kroz Akcijski plan Vijeća Europe, Nacionalnu strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom, Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava te novu Zagrebačku strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom, brojnim mjerama i aktivnostima, nastoji se unaprijediti kvaliteta života osoba s invaliditetom.

Bilo kakvo izdvajanje, isključivanje ili ograničavanje zbog invaliditeta je **DISKRIMINACIJA OSOBA S INVALIDITETOM**. Očituje se kroz nepoduzimanje mjera za uklanjanje prepreka u okolišu i općem stavu društva ili stvaranju novih prepreka kojima se otežava dostupnost službi i punog sudjelovanja osoba s invaliditetom u aktivnostima civilnog, kulturnog, ekonomskog, političkog i društvenog života...

Za ženu s invaliditetom svaki dan je izazov. Osim što se još uvijek često mora boriti za svoja formalno priznata prava i osigurati elementarne potrebe poput zaštite života i tijela, obrazovanja i sudjelovanja u javnom životu, nastoji uskladiti majčinske obveze s poslovnim, žena s invaliditetom mora ignorirati uvriježen stav okoline fokusiran na sve što ona ne može te ga svakodnevno iznova opovrgavati i dokazivati kako je **različito pravo koje društvo obogaćuje**. Uvažavanje specifičnosti ne znači davanje „posebnog tretmana“, već podrazumijeva susretljiv, obziran pristup, poštovanje, sprječavanje nasilja bilo koje vrste nad ženom s invaliditetom i nastavljanje promicanja njenih prava u svakoj prilici.

Projekt se provodi uz financijsku potporu Grada Zagreba

ZA NASILJE NEMA OPRAVDANJA

Projekt se provodi u cilju osnaživanja žena s invaliditetom za veću ulogu u sprječavanju obiteljskog nasilja kroz educiranje žena s invaliditetom o ženskim ljudskim pravima, senzibiliziranje javnosti za pitanja nasilja nad ženama s invaliditetom, unapređenju komunikacijske vještine žena s invaliditetom i podizanju razine svijesti žena za prepoznavanje nasilja i osnaživanje za prijavu. U okviru projekta održan je Seminar „Komunikacijski procesi (u osobnom životu i na radnom mjestu)“ 21. srpnja 2011. koji je vodila prof. dr. sc. Lidija Arambašić. Kroz predavanja i radionice detaljno su prorađene teme samoprocjena komunikacijskih vještina, osnovna načela komunikacijskog procesa, izvor teškoća u komunikaciji, jednosmjerna i dvosmjerna komunikacija, verbalna i neverbalna komunikacija, iskustveni doživljaj neverbalne komunikacije, slušanje i neslušanje, cjelovite i necjelovite poruke, iskustveni doživljaj cjelovitih i necjelovitih poruka. Seminaru je nazočila 21 osoba. Dana 27. listopada 2011., prof. dr. sc. Lidija Arambašić je održala seminar „Stres u radu i kako ga ublažiti. 20 polaznika seminara se educiralo o izvorima i znakovima stresa, o načinima suočavanja sa stresom te kroz radionice na konkretnim primjerima prikazalo metode utvrđivanja konkretnih izvora i znakova stresa, pronalaženja vanjskih izvora podrške, važnost samopodrške u stresu te „samoobrane“ od stresa koji u radnom okruženju može imati loše posljedice po zaposlenika/icu, ali i kompletno radno okruženje. Sudionici su u okviru radionica kroz

anketne upitnike definirali najčešće znakove stresa, ocijenili intenzitet stresa na radnom mjestu, kroz upitnik o ponašanju definirali kojem tipu osobe pripadaju – ležernom ili onom pod konstantnim stresom, kao i krug potencijalne i stvarne vanjske izvore podrške u stresnim situacijama. Uz predavanje Lidije Arambašić, Marica Mirić je prezentacijom predstavila prava žena s invaliditetom, posebice se osvrnula na Konvenciju, na najčešće situacije u kojima se ista krše te važnost promicanja prava žena s invaliditetom za napredak i uopće postojanje tolerantnog, civiliziranog društva. Zorislav Bobuš predstavio je „Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“ kao smjernice za međusobnu suradnju i udruga i nadležnih tijela s ženama žrtvama nasilja radi učinkovite podrške i smanjivanja trenda sve češće pojave nasilja u obiteljskim krugovima.

OSTALE AKTIVNOSTI ZAJEDNICE SAVEZA OSOBA S INVALIDITETOM HRVATSKE U 2011. GODINI

SUDJELOVANJE NA MEĐUNARODNIM SKUPOVIMA

10.-13. listopada, 2011. godine, Durban, Južnoafrička Republika

Na 8. svjetska skupština Međunarodne organizacije osoba s invaliditetom sudjelovali su dr. med. Zorislav Bobuš, predsjednik SOIH – a, Marica Mirić, koordinatorica projekata SOIH – a i Ratmir Džanić, viši stručni suradnik SOIH – a, zajedno s predsjednicom Hrvatskog saveza tjelesnih invalida Jozefinom Kranjčec, izvršnim direktorom Hrvatskog saveza udruga invalida rada Lekom Sokolajem. Osobe s invaliditetom i organizacije osoba s invaliditetom iz 66 zemalja svijeta koje su sudjelovale na 8. Svjetskoj skupštini Međunarodne organizacije osoba s invaliditetom, vjerujući da je primjena Konvencije o pravima osoba s invaliditetom uporište pravog osnaživanja osoba s invaliditetom, pozvale su sve države da ratificiraju Konvenciju i Opcionalni protokol te razviju snažne strategije za njihovu učinkovitu primjenu u sljedeće četiri godine kada će se ponovo okupiti.

Predstavnici SOIH – a u 2011. godini sudjelovali su i na sastanku European Disability Forum (EDF) i Disabled People International (DPI) u Kopenhagenu te je predstavnicu SOIH-a primljena je u EDF kao članica promatrač, Konferenciji za zapošljavanje osoba s invaliditetom u Valencii, skupu DPI u Balatonu, skupu Vijeća Europe o Monitoringu Konvencije o pravima osoba s invaliditetom u Brusseleu I Skupu EDF "Univerzalni dizajn" u Parizu.

SURADNJA S DRŽAVNIM TIJELIMA I TIJELIMA LOKALNE UPRAVE I SAMOUPRAVE

Predsjednik RH dr. sc. Ivo Josipović primio je predstavnike SOIH –a povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom i tom prilikom naglasio kako je svrha njegova obilježavanja osvještavanje hrvatske i svjetske javnosti o potrebama i problemima te velike grupacije koja mora imati izjednačene mogućnosti s ostalim građanima. Predsjednik Josipović je naglasio da će se zalagati za promjenu negativnih trendova i podizanja svijesti cjelokupnog društva o potrebama i pravima osoba s invaliditetom.

U 2011. godini ističe se i suradnja s Povjerenstvom Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom, Nacionalnim vijećem za strukovno obrazovanje, Nacionalnim savjetom za razvoj civilnog društva kroz sudjelovanje na sjednicama spomenutih tijela. Sudjelovali su na dvije Međuministarske konferencije, inicirali održavanje dvije tematske sjednice saborskih odbora, dali prijedlog na 21 propis koji su se pripremali i donosili u Saboru, djelovali u 16 Radnih skupina koje su odražale 64 sjednice te sudjelovali u analizi Izvještaja o provođenju KPOSI.

Regionalnom savjetodavnom forumu i radionici, u organizaciji UNDP-a Hrvatska, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, UN-ovog odjela za ekonomska i socijalna pitanja i Ureda Visokog povjerenika za ljudska prava gdje je predsjednik SOIH – a Zorislav Bobuš predstavio Zajednicu saveza osoba s invaliditetom Hrvatske i njeno djelovanje, te se osvrnuo na zakone o socijalnoj skrbi, zakon o inkluzivnom dodatku i donošenju zakona o osobnim asistentima.

Okruglom stolu „Parlamentarni izbori 2011. – Kako do uravnotežene zastupljenosti žena i muškaraca u Hrvatskom saboru?“ u organizaciji Ureda za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske u okviru Kampanje za povećanje udjela žena u Hrvatskom saboru na parlamentarnim izborima.

Predstavljanju Akcijskog plana zapošljavanja osoba s invaliditetom za područje Grada Zagreba za period od 2011. – 2013.“. Akcijski plan na razini Grada Zagreba izrađen je u sklopu Projekta „Promicanje intenzivnijeg uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada“ čiji je cilj promicanje socijalne uključenosti osoba s invaliditetom i njihove integracije na tržište rada.

Predstavljanju Kalendara volonterskih aktivnosti u 2011. godini u organizaciji gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom i Volonterskog centra Zagreb. Naglašena je potreba aktivnog sudjelovanja građana u volontiranju i pohvaljena suradnja Ureda sa svim udrugama među kojima je i Volonterski centar Zagreb, kao i kvalitetna suradnja s Ministarstvom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

SURADNJA S ČLANICAMA I TEMELJNIM UDRUGAMA ČLANICA SAVEZA TE OSTALIM ORGANIZACIJAMA CIVILNOG DRUŠTVA

Predstavnici SOIH –a sudjelovali su na 12 edukacijskih seminara, proveli su 29 edukacija o Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom, sudjelovali aktivno na događanjima saveza članica i na preko 50 događanja u lokalnim udrugama diljem Hrvatske.

SOIH je u 2011. godini, s ciljem poticanja zapošljavanja i samozapošljavanja osoba s invaliditetom uspostavio četiri IT Centra. U prostorijama Udruge osoba s cerebralnom i dječjom paralizom Rijeka otvoren je edukacijski informatičko-tehnički centar pod nazivom “Korak k zapošljavanju”. Kroz projekt “Partnerstvo za napredak” u suradnji sa županijama Virovitičko – podravskom, Ličko – senjskom i Vukovarsko – srijemskom te lokalnim udrugama osoba s invaliditetom tih županija uspostavljeni su IT centri u gradovima Virovitici, Gospiću i Vinkovcima.

IT centar Rijeka

IT centar Gospić

IT centar Virovitica

IT centar Vukovar

Ostvarena je suradnja s Centrom za ženske studije na projektu "Bez rampe – STOP nasilju nad ženama s invaliditetom – V day 2011." Koja je rezultirala posebnom izvedbom „Vaginitnih monologa“ spisateljice i aktivistice Eve Ensler. U predstavi su nastupile članice SOIH - Mreže žena s invaliditetom koje su se upravo na taj način željele izboriti za bolje razumijevanje sudbine i položaja žena s invaliditetom.

Marica Mirić, koordinatorica Mreža žena s invaliditetom Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH istaknula je kako je cilj zajedničkog projekta povećati prostore „bez rampe“ i omogućiti ženama s invaliditetom veće sudjelovanje u kulturnom životu kako bi se čuli i njihovi kreativni glasovi. Potaknuta činjenicom da se o seksualnosti žena s invaliditetom vrlo malo govori, predstavu je režirala Dubravka Crnojević-Carić. Napomenula kako su dijelovi teksta „Vaginitnih monologa“ ostali isti, ali ono što je razlikuje od ostalih je što su neki dijelovi doista životne sudbine žena u kojima nam se osobno predstavljaju govoreći o svojim intimnim pojedinostima. U konačnici, redateljica je istakla kako misli da se upravo takvim projektima osnažuju žene s invaliditetom.

Inače, izvedba poznatog djela američke autorice svake godine mijenja „tijelo“ predstave jer u izvedbi sudjeluju različite žene. Uz glumice i pjevačice izvođačice su često političarke i aktivistkinje. Ovoga puta to su bile žene s invaliditetom, a uz njih sudjelovale su i aktivistkinje, političarke i umjetnice.

U posebnoj izvedbi „Vagininih monologa“ uz muzičku pratnju Tatjane Bijelić - flauta, nastupile su žene s invaliditetom: Diana Dlesk, Monika Gerić, Mirjana Janžek, Gordana Jurčević, Ivana Kučina, Marica Mirić, Marija Osredečki, Ines Pehneć, Nives Rebernak, Marija Šoić i Katarina Tonković. Za osobe oštećena sluha bio je osiguran i prijevod na znakovni jezik. Nakon dugotrajnog zasluženog pljeska od strane publike, podatke o položaju žena s invaliditetom predstavile su: producentica - Rada Borić, saborske zastupnice Gordana Sobol i Đurđica Sumrak, aktivistice Paula Zore - Ženska soba i Željka Sartori – Centar za ženske studije. U konačnici uz posebice nadahnute nastupe Marije Mlinar - harfa, Snježane Rucner - violončelo te pjevačica Gabi Novak i Zdenke Kovačićek ponovo se pokazalo da umjetnički projekti imaju značajnu ulogu u senzibiliziranju javnosti o nasilju nad ženama i djevojkama, ovoga puta posebice žena s invaliditetom. Efekti su još i veći jer cjelokupni prihod od ulaznica odlazi u korist rada SOIH –SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja.

Okruglom stolu „Rijetke bolesti - Nacionalni plan - osobna iskustva oboljelih“ Hrvatske udruge za rijetke bolesti u povodu obilježavanja međunarodnog Dana rijetkih bolesti na kojem su članovi povjerenstva, zajedno s predstavnicima udruga i pacijentima ukazali na važnost donošenja Nacionalnog plana za rijetke bolesti.

Tribini „Sustav potpore studentima s invaliditetom na Filozofskom fakultetu“ u organizaciji Udruge za promicanje kvalitetnog obrazovanja mladih s invaliditetom „Zamisli“. Na tribini su sudjelovali predstavnici Filozofskog fakulteta, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Anka Slonjšak, predstavnici udruge te studenti s invaliditetom. Cilj tribine bio je predstaviti program „Centar za male mobilne službe pomoći osobama s invaliditetom Zagreb“. Riječ je o programu pružanja socijalnih usluga (prijevoz, prilagodba literature, asistenti i savjetovanište) studentima s invaliditetom kojeg Udruga „Zamisli“ provodi uz financijsku potporu Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi te u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, Centrom za socijalnu skrb, Ekonomskim fakultetom i Filozofskim fakultetom.

Promociji prve virtualne rodno osvještene kompanije „Idealno radno mjesto za žene“ i rezultata istraživanja u organizaciji Centra za edukaciju, savjetovanje i istraživanje (CESI). Predstavljena je prva rodno osvještena kompanija koja je realizirana u sklopu projekta „Žene biraju novu šansu – Osnaživanje nezaposlenih žena za aktivno sudjelovanje na tržištu rada“ s ciljem povećanja zapošljivosti žena.

Otvaranju "Centra za informiranje, edukaciju i tehničku podršku korisnicima oštećenog vida" i prvog ECDL Testnog centra za osobe s invaliditetom u RH Hrvatske udruge za promicanje i razvoj tiflotehnike "HUPRT". Program je financiran sredstvima Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, a uz nositelja Programa HUPRT, partneri su još i Hrvatski zavod za zapošljavanje (područna služba Zagreb), te Hrvatski informatički zbor.

Predstavljanju programa SNAIL'S SPEED koji provodi Udruga „Put u život“. Opći ciljevi projekta su doprinos podizanju razine obrazovnih postignuća učenika s teškoćama srednjih strukovnih škola u skladu s njihovim potrebama i potrebama tržišta rada te namjera da se kroz projekt stvore osnovni preduvjeti za transformaciju Centra Dubrava u Centar za suvremeno poučavanje i rehabilitaciju učenika s teškoćama uz dodatno obrazovanje nastavnika i stručnih djelatnika u školstvu.

Konferenciji “50 godina Europske socijalne povelje: dostignuća i socijalni izazovi pred Hrvatskom i Europom“ u organizaciji udruge PRAGMA povodom 50. obljetnice od otvaranja za potpisivanje Europske socijalne povelje, pod pokroviteljstvom predsjednika RH prof.dr.sc. Ive Josipovića i Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva. Konferenciji su prisustvovali – predsjednik Republike Hrvatske prof.dr.sc. Ivo Josipović, izaslanik Vlade i Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi Ante Zvonimir Golem, predsjednik Skupštine Boris Šprem, gradonačelnik Grada Zagreba Milan Bandić, predsjednik Odbora za socijalna prava Vijeća Europe prof.dr.sc. Luis Jimena Quesada i drugi uzvanici.

SURADNJA S MEDIJIMA

SOIH je u cilju senzibiliziranja javnosti o osobama s invaliditetom i realnog, a ne senzacionalističkog prikaza problematike osoba s invaliditetom tijekom 2011. posebnu pozornost posvetio uspostavi i njegovanju odnosa s predstavnicima medija, posebice naglašavajući pitanja i promovirajući Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom.

O radu SOIH - a tijekom 2011. izvještavalo se u 36 TV emisija, 76 radijskih emisija, a o aktivnostima u organizaciji SOIH - a objavljeno je 42 press clippinga.

Iznimna suradnja uspostavljena je s Radijom Velika Gorica, HR 1, Katoličkom radijom, Z1 Televizijom, TV Jabukom, HRT-om - emisija Normalan život, Panorama i Dobro jutro Hrvatska, Totalni FM Radio, portal DayLine.info, Radio Ogulin, Hrvatski radio Vukovar, Radio Knin, Radio Sljeme, Radio Zlatar, Kaportal.hr, Sisak info, Radio Marija Bistrica i Radio hrvatsko zagorje Krapina.

SJEDNICE PREDSEDNIŠTVA ZAJEDNICE SAVEZA OSOBA S INVALIDITETOM HRVATSKE

Dana 28. veljače 2011. godine održana je šesta sjednica Predsjedništva. Na Sjednici je uz predsjednika bilo prisutno šest članova Predsjedništva. Predsjednik SOIH-a dr. Zorislav Bobuš predstavio je Predsjedništvu rezultate provedbe Programa "SOIH - Centar neovisnog življenja" koje je koordinatorica programa i obrazložila.

Predsjednik je predstavio novu Uredbu Vlade RH o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2011. godinu te informirao Predsjedništvo da je SOIH zaprimio zamolbu za prijem u pridruženo članstvo i Statut Hrvatskog saveza udruga tjelesnih invalida. . U okviru plana aktivnosti SOIH-a za naredna tri mjeseca predsjednik je podsjetio na značajne datume kao što su Međunarodni dan žena, Nacionalni dan invalida rada, Nacionalni dan osoba s cerebralnom paralizom, Međunarodni dan obitelji i Nacionalni dan osoba oboljelih od neuromuskularnih bolesti, a koji će se obilježavati

Dana 31. ožujka 2011. godine predsjednik SOIH-a dr. Zorislav Bobuš sazvaio je sedmu, izvanrednu sjednicu Predsjedništva radi dogovora o kriterijima raspodjele osnovne djelatnosti. Predsjednik je informirao Predsjedništvo o sastancima s državnim tajnikom vezano za Nacrta Zakona o socijalnoj skrbi i ishodima bitnim za osobe s invaliditetom

Na osmoj sjednici Predsjedništva Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH, održanoj u utorak dana 07. lipnja 2011. Predsjedništvo je donijelo jednoglasnu odluku da se Hrvatski savez udruga mladih i studenata s invaliditetom „SUMSI“ primi kao pridružena članica SOIH-a. Predsjednik je informirao Predsjedništvo da je održana Skupština EDF i Predsjedništvo DPI Europe u Budimpešti. Marica Mirić informirala je Predsjedništvo o temama koje su raspravljane i istaknula da su organizacije osoba s invaliditetom u dubokoj krizi.

Raspravljalo se o Strategiji EU za osobe s invaliditetom 2010. – 2020. godine i načinu provođenja, Europskoj kartici mobilnosti i Kampanji „Sloboda kretanja“, u koje će se uključiti i SOIH sa svojim članicama. Ujedno je istaknula da je Europska unija ratificirala Konvenciju UN, ali da mnoge članice EU nisu to učinile. Informirala je da je Ured UN razmatrao Izvješće Španjolske o primjeni Konvencije UN, te da je slijedeća zemlja čije će se Izvješće razmatrati Tunis. Izvješće Republike Hrvatske se priprema, a na razmatranje će doći za 2-3 godine, budući je u UN stiglo 9 izvješća do sada. Na predsjedništvu DPI Europe glavna tema je bilo pitanje osnovne djelatnosti. Predsjednik SOIH –a informirao je da će se Skupština DPI održati u Durbanu te da će imati ograničen broj sudionika.

Na devetoj sjednici Predsjedništva Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH, održanoj dana 03. listopada 2011. godine dogovorene su pojedinosti oko obilježavanja 40-te obljetnice SOIH-a, održavanja Simpozija i obilježavanja Međunarodnog dana osoba s invaliditetom. Također, raspravljalo se i o sudjelovanju na 8. skupštini DPI u Durbanu.

Članovi Predsjedništva SOIH – a su Josip Petrač, Andrija Halec, Ante Kalina, Danica Eškić, Ivica Vujec, Marica Mirić, Mirjana Jakovčev, Ratko Kovačić, Josip Držaić, Dubravka Čizmić, Mira Katalenić i Jozefina Kranjčec.

JACANJE KAPACITETA SOIH-a

U provedbi prikazanih aktivnosti sudjelovao je stručni tim SOIH-a koji je tijekom 2011. godine prošao edukaciju o izradi strateških planova gdje je zaposlenicima predstavljen značaj strateškog planiranja, misija i vizija SOIH-a te su detaljno obrađene sve sastavnice strateškog plana managementa SOIH-a. U svrhu jačanja organizacijskih i stručnih kapaciteta SOIH – a „PJR Consulting“ održao je seminare na temu „Projektno planiranje“ i „Provedba EU projekata“.